

Kopia publikacji:

Polskie Towarzystwo Fotogrametrii i Teledetekcji

Sekcja Naukowa Stowarzyszenia Geodetów Polskich

60-lecie Polskiego Towarzystwa Fotogrametrycznego

Sesja Naukowa, Warszawa, 22-24 maj 1991 r

Prof. Bronisław PIĄTKIEWICZ

1878-1966

NESTOR FOTOGRAMETRII POLSKIEJ

Bronisław Stanisław Piątkiewicz ur. się 14 września 1878 r. we wsi Babica nad Wisłokiem (b. pow. Rzeszów), był synem Maksymiliana i Anny z Krzyształowiczów.

W latach 1890-1898 uczył się w gimnazjum klasycznym, początkowo w Rzeszowie, a potem w Chyrowie, następnie (1898-1900) studiował w Szkole Politechnicznej we Lwowie na Wydziale Inżynierii Lądowej i Wodnej (chyba kończąc 2-letni Kurs Geometrów) równocześnie studiując matematykę w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

W latach 1899-1902 studiował nauki matematyczno-fizyczne na Wydziale Filozoficznym UJ w Krakowie, potem (w latach 1902-1903) odbył służbę wojskową, a następnie w roku 1909 wyjeżdża do Paryża na studia specjalistyczne. Przebywał tam tylko rok, wraca i składa w 1910 r. we Lwowie państwowy egzamin pedagogiczny. Rozpoczyna pracę pedagogiczną najpierw (w latach 1903-1909) jako praktykant i zastępca nauczyciela, a następnie w latach 1910-1919 jako nauczyciel matematyki i fizyki w gimnazjach krakowskich, w Nowym Sączu (gdzie uczył również łaciny i greki). Wadowicach i ponownie w Krakowie w II gimnazjum. W 1919-1920 był dyrektorem naukowym I Korpusu Kadetów we Lwowie. Przed pierwszą wojną światową B. Piątkiewicz działał w skautingu. Prowadził liczne kursy techniczne dla drużyn krakowskich.

Po wybuchu wojny stanął na czele Komendy Krakowskiej, a na zjeździe w Lublinie (1-20.XI.1918), na którym utworzono Związek Harcerstwa Polskiego, wszedł do Naczelnej Rady Harcerskiej.

W czasie wojny polsko-radzieckiej w 1920 r. był komendantem harcerskiego oddziału straży granicznej. W latach 1920-1930 B. Piątkiewicz uczył miernictwa i był kontraktowym wykładowcą fotogrametrii w Akademii Górniczej w Krakowie (w r. 1925), geografii matematycznej, astronomii i geodezji w UJ w Krakowie (w latach 1923-1939), fotogrametrii na Politechnice Warszawskiej (1926-1939). W roku 1930 przeniósł się na stałe z Krakowa do Warszawy, gdzie pracował na stanowisku radcy w Ministerstwie Robót Publicznych.

B. Piątkiewicz był jednym z pierwszych, którzy zainteresowali się w Polsce fotogrametrią. Już w latach 1912-1913 odbył kursy wakacyjne w tym zakresie w Wiedniu i Jenie. W dwudziestoleciu międzywojennym pogłębiał wiedzę z fotogrametrii podczas podobnych kursów w Wiedniu (1929 r.), Jenie (1929 r.), Dreźnie (1925 r.) oraz w czasie podróży służbowych i naukowych do wielu krajów zachodniej i środkowej Europy w latach 1926, 1928 i 1937. Plonem podróży było zastosowanie najnowszego sprzętu fotogrametrycznego w

badaniach na terenie Polski. W 1924 r. B. Piątkiewicz zorganizował „Oddział Fotogeodezyjny” w Ministerstwie Robót Publicznych (z siedzibą do 1930 r. w Krakowie), którym kierował do 1932 r. Siedzibą pracowni był lokal w Instytucie Geografii UJ (mieszczący się w dawnym arsenale Władysława IV, naprzeciw Wawelu).

Wyposażył ten Oddział w fototeodolit Haydego 13 18, stereokomparator i wreszcie autograf Wilda A2. Przeszkolił też praktycznie pierwszych pracowników (inż. Skibę z magistratu m. Krakowa, inż. Sobola i Szczurkowskiego) i rozpoczął w 1925 r. - w ramach prac Komisji Granicznej - prace terenowe nad mapą Tatr. Wynikami tych prac było stereofotogrametryczne zdjęcie i opracowanie na autografie Wilda A2 mapy Tatr polskich w skali oryginału 1:10 000. Mapa ta w wydaniu użytkowym została zmniejszona do skali 1:20 000. Zredagowaniem i drukiem mapy zajął się Wojskowy Instytut Geograficzny. W tym samym czasie B. Piątkiewicz brał udział w komisjach granicznych: polsko-czechosłowackiej, polsko-rumuńskiej i polsko-łotewskiej, przeprowadzając kurs z fotogrametrii dla oficerów rumuńskich. Opracował również metodą fotogrametryczną mapę granicy polsko-rumuńskiej od Zaleszczyk do Okopów św. Trójcy.

Był prekursorem zastosowania fotogrametrii dla potrzeb gospodarczych. Organizował i prowadził prace w Biurze Projektów Melioracji Polesia (1928 r.), w Rożnowie. Zastosował metody fotogrametryczne przy wykopaliskach archeologicznych w Biskupinie i Gnieźnie (1938 r.), przy planach odbudowy Ratusza w Krakowie. B. Piątkiewicz należał do członków założycieli Polskiego Towarzystwa Fotogrametrycznego (w 1930 r.) i wchodził w skład zarządu. Pracował nad polskim słownikiem fotogrametrycznym, organizował kursy dla inżynierów, wygłaszał referaty na zjazdach.

Jak już wspomniano, B. Piątkiewicz rozpoczął wykłady z fotogrametrii w Politechnice Warszawskiej w 1926 r., dojeżdżając przez pierwsze cztery lata na wykłady z Krakowa. Zaczął organizować Pracownię Fotogrametryczną w Politechnice Warszawskiej. Nabył mały fototeodolit firmy Heyde 9 12, przetwornik Huggershoffa uproszczonej konstrukcji firmy Heyde, autograf Wilda A4, stereokomparator Zeissa i inne przyrządy.

W czasie okupacji niemieckiej prowadziła Warszawa wykłady w Szkole Budownictwa Lądowego i Wodnego oraz w Państwowej Szkole Technicznej. Wywieziony z początkiem sierpnia 1944 r. na roboty przymusowe do Thöringswerder pod Berlinem, z powodu złego stanu zdrowia i dzięki różnym staraniom, został zwolniony pod koniec 1944 r. Po wyzwoleniu B. Piątkiewicz pracował w Akademii Górniczej w Krakowie.

Latem 1945 r. powrócił do pracy w Politechnice Warszawskiej jako adiunkt na Wydziale Geodezyjnym. Dnia 31 lipca 1946 r. otrzymał nominację na profesora zwyczajnego i objął funkcję kierownika katedry fotogrametrii (w latach 1946-1960). W latach 1945-1950 był dziekanem Wydziału Geodezyjnego, pełniąc równocześnie obowiązki zastępcy dyrektora resortowego instytutu (Geodezyjny Instytut Naukowo-Badawczy).

Oprócz pracy w Politechnice Warszawskiej, prowadził w latach 1961-1964 wykłady z fotogrametrii dla studentów geografii Uniwersytetu Warszawskiego.

Był członkiem Komitetu Geodezji PAN. Na emeryturę przeszedł w 1960 r. Pełnił także w Politechnice Warszawskiej funkcję kuratora Koła Geodetów i Kierownika Komisji Przydziału Pracy; pracował również w komisjach stypendialnych.

Prof. Bronisław Piątkiewicz nie tylko pięknie mówił i pięknie pisał. Wzorem mogą być Jego opinie prac naukowych, wnioski na profesora, itp. - pisane piękną polszczyzną.

Do ostatniej chwili mógł płynnie przemawiać po łacinie i po grecku - był nie tylko wybitnym fotogrametrą, ale również humanistą.

Zmarł po ciężkiej chorobie 4 grudnia 1966 r. w Warszawie. Pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim w dniu 9 grudnia 1966 r. Żegnały Go tłumy przyjaciół, wdzięcznych wychowanków oraz liczne grono studiującej młodzieży. Nad grobem żegnali Go w imieniu władz Politechniki Warszawskiej i AGH — dziekani wydziałów geodezyjnych obu uczelni - profesorowie Czesław Kamela i Jerzy Gomoloszewski.

Czesław Kamela

Materiały źródłowe:

1. Wywiad z prof. B. Piątkiewiczem, przeprowadzony przez Bronisława Łackiego, P.G. 1963, nr 11, str. 461-462.
2. Waclaw Sztompke: Pamięci prof. dr. Bronisława Piątkiewicza. P.G. 1967, nr 4, str. 70.
3. Józef Pilatowicz: Piątkiewicz Bronisław Stanisław (1878-1966). Polski Słownik Biograficzny. Tom XXVI z, 1.